

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Industrin och jobben, industripolitik – Motionerna C27–C33 med utlåtanden

Motion C27

Avdelning 4 Södra Västerbotten, 6 Mellersta Norrland

Industrin

Det är viktigt för Sverige som nation att tillverkningsindustrin blir kvar i landet. Skulle Sverige bara bli ett tjänste- och servicesamhälle finns risk att vår självständighet går förlorad.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att tillverkningsindustrin växer och utvecklas.

Utlåtande, motion C27

Förbundsstyrelsen vill understryka att en stark och konkurrenskraftig industri är fundamentet för Sveriges välfärd och ekonomiska utveckling. IF Metall arbetar på en rad olika sätt för att främja såväl industrins utveckling som en bredare insikt inom landet om industrins betydelse och behov. Förbundets insatser har varit en viktig bakgrund till den omläggning av industripolitiken som har skett efter 2014.

Förbundsstyrelsen vill fortsätta detta viktiga arbete och att detta kan bedrivas på alla nivåer i förbundet. Inte minst är det viktigt att vi inom IF Metall också lokalt finner sätt att öka takten i detta arbete.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla motionen.

Motion C28

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten

Exploatering av malmtillgångar i Sverige

I dagsläget kan företag oavsett ekonomiska förutsättningar och placering i världen utvinna malm och andra naturtillgångar i Sverige, utan större motkrav på återställning. Då företagen inte behöver vara registrerade gynnas varken Sverige eller den kommun där verksamheten bedrivs.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att regelverket för företag som vill bryta malm i Sverige ses över.

Utlåtande, motion C28

Förbundsstyrelsen menar att mineralnäringen i Sverige är en viktig kraft för jobb och nationellt västånd. Svensk mineralnäring befinner sig både tekniskt och miljö- och klimatmässigt i global framkant. Sverige har mycket att vinna på att stärka mineralnäringens utveckling. IF Metall har varit pådrivande för att regelverken ändras eller tillämpas för såväl smidigare tillståndsprövning som en miljömässigt hållbar malmbrytning. Återställandet efter genomförd utvinning är en del i detta, oavsett gruvföretagens nationalitet. I förverkligandet av regeringens strategi för nyindustrialisering ingår till exempel effektivisering av processerna för miljötillstånd och insatser för att nyttja gruvavfall för återvinning.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla motionen.

Motion C29

Avdelning 4 Södra Västerbotten

Produktivitetens utvecklingens pris

Utnyttjandegraden av den arbetande människan upplevs ha ökat ofantligt år från år ända sedan ”Adam var länsman”.

I dag lever vi i ett samhälle där produktionen i samhället hela tiden ökar. Ett samhälle där den ekonomiska politiken bygger på att ständigt öka tillväxten. Varje år ska vi sälja fler prylar för att ekonomin ska gå runt, annars blir det neddragningar och åtstramningar.

Våra medlemmar pressas när hjulen (eller banden) snurrar fortare och fortare. Det blir ett samhällsproblem när även sjuktalet ökar.

Vi påstår att färre gör fler arbetares jobb i dag! Vi behöver fokusera på det faktum att nötningen på arbetskraften ökar – och alldeles för lite görs åt underhållsbehovet!

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att utreda industrins produktivitetens utveckling i genomsnitt sedan 1995, med syfte att belysa hur utnyttjandegraden av våra medlemmar ökat.

Utlåtande, motion C29

IF Metall arbetar för ett utvecklande och hälsosamt industriarbete. Ensidiga och farliga arbetsuppgifter ska förändras och teknikutvecklingen användas, så att arbetet utförs på ett smartare sätt. Ökad effektivitet och ständiga förbättringar är samtidigt en nyckel till ökad välfärd och höjda reallöner – de som arbetar i företagen ska ha sin rimliga andel av det ökade värdet som de är med och skapar. Svensk industri har en lång historia av hög produktivitetens utveckling och IF Metall har genom åren också varit ledande i att en del av det ökade utrymmet tas ut i form av arbetstidsförkortning och andra viktiga förbättringar.

Produktivitetens utvecklingen väger tungt i den ekonomiska utvecklingen i stort och det finns starka skäl för IF Metall att noggrant följa dess utveckling. Ett gemensamt utredningsarbete av Facken inom industrin, tillsammans med våra motparter, har nyligen presenterats och som bland annat analyserar produktivitetens betydelse vid företags lokalisering av verksamhet. Ett annat exempel är Facken inom industrins gemensamma ekonomiska bedömningar som regelbundet uppdaterar data kring bland annat just industrins produktivitetens utveckling.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C30

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten

Företagsflytt och motiverad nedläggning

Vi ser att företag läggs ned och flyttar utomlands. Det gäller även vinstrika enheter. Utifrån ser det helt orimligt ut när enheter läggs ned och tillverkningen flyttas till sämre enheter i andra länder. En anledning är att det inte kostar något att göra sig av med fabrik och personal i Sverige.

För att det ska bli mer likvärdigt mellan olika länder vill vi att företagen måste fondera pengar som ägaren inte får tillbaka vid nedläggning och flytt av ett vinstdrivande

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

företag; att det på något sätt kostar lika mycket att avveckla en enhet i Sverige som i flertalet andra länder. Det skulle med all säkerhet få några ägare att behålla företaget i landet. Om det krävs en ny lag så skriv den! Det ska vara lika svårt/dyrt i alla länder.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att det ska kosta att lägga ned och flytta vinstdrivande företag till annat land.

Motion C31

Avdelning 14 Värmland

Företags ansvar när verksamheten flyttas

I dag kan företag på olika sätt ta del av olika stödformer som gör det enkelt att flytta företag inom Europa utan några kostnader till det samhälle man verkat i.

Uppsägningar sker av personal som vilken annan vara som helst som man säljer, utan att man behöver ta något ansvar.

Kommuner har kanske under många år ställt upp för företaget genom kommunala serviceapparater, vägar, VA m.m. Sedan beslutar företaget att verksamheten ska flyttas utan att bry sig om den ort man varit en del av.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att det arbetas fram förslag på hur företag ska kunna vara delaktiga och ta ansvar för samhällen och de anställda som man lämnar efter sig vid en flytt.

Utlåtande, motionerna C30 och C31

Utveckling och omställning är något som alltid åtföljer industrin. Det är grunden till en nödvändig strukturomvandling som också omfattar företagens anställda.

IF Metall anser att företagen har ett stort ansvar vid nedläggningar eller flytt av verksamheter. Ansvaret börjar redan i det att företaget driver på sin egen produkt- och affärsutveckling så att det hela tiden upprätthåller sin konkurrenskraft och skapar trygga jobb för de anställda.

Under anställningstiden är det nödvändigt att anställda successivt får del av kompetensutveckling och vidgade erfarenheter. Detta för att både klara den interna teknik- och organisationsutvecklingen och för att ha grundläggande förutsättningar att kunna ta en annan anställning utanför företaget. I varsel- och uppsägningssituationer ökar detta företags ansvar samtidigt som också samhället, genom Arbetsförmedlingen med flera myndigheter, kan behöva kopplas in. Samhällets resurser är i dessa lägen viktiga komplement till företagens ansvar.

IF Metall driver exempelvis på i samtal och förhandlingar med motparterna för att företagen ska göra avsättningar till kompetensutveckling och omställning. Vi menar att detta är ett bättre sätt att ta vara på människors förmågor och möjligheter att snabbt etablera sig i ett nytt arbete. När företag erbjuds offentliga stöd eller EU-medel för att flytta verksamheter mellan EU-länder är det direkt stötande och innebär endast att arbetslöshet flyttas runt mellan länder. Så skapas inga nya jobb och företagen skor sig på de europeiska skattebetalarnas bekostnad.

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att det ska vara "lika dyrt" att lägga ned verksamheter i olika länder. Med dagens internationella företag är det dock inte alltid enkelt att avgöra från vilken del av verksamheten vinsterna genereras. Ett förbud att lägga ned "lönsam verksamhet" riskerar därför att bli ett slag i luften. Det finns flera fackliga verktyg vi kan använda för att tidigt uppmärksamma risker för utflyttning och påverka/förebygga sådana beslut, exempelvis genom aktivt arbete i bolagens styrelser och genom att använda löntagarkonsulter för att analysera sådana risker. Vi behöver driva på ytterligare

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

i investerings- och andra utvecklingsfrågor i företagen för att på det sättet öka värdet av att behålla verksamheten i Sverige.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionerna beaktade.

Motion C32

Avdelning 28 Västra Skaraborg

Nedläggning av företag

I dag är det väldigt lätt att lägga ned företag i Sverige, även lönsamma sådana. Med tanke på den förskjutning av fördelningen av vinsterna mot att ledning/ägare får en betydligt större andel, är det inte rimligt att lönsamma företag enkelt kan läggas ned utan att företagen avkrävs något som helst ansvar för de anställda. Det vore rimligt att företag som läggs ned trots vinst också får vara med och betala den omställning som blir nödvändig för de anställda.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att företag som går med vinst och läggs ned ska ta ett ekonomiskt ansvar för de anställda.

Utlåtande, motion C32

Förbundsstyrelsen menar att företag alltid har ett ansvar för anställda som sägs upp vid nedläggning eller flytt av verksamhet. Möjligheterna att också ekonomiskt bidra till en god omställning kan visserligen vara större för ett företag som går med vinst, men det ska inte innebära någon principiell skillnad.

I grunden bör vi ha ett system som är oberoende av respektive företags lönsamhet, bland annat för att motverka risken för att detta manipuleras via intern bokföring. Förverkligandet av en fungerande omställning handlar om både arbetsgivarnas och samhällets ansvar. Utvecklingen av omställningen för våra medlemmar är viktigt för IF Metalls arbete, på alla nivåer. Förbundet driver ett flertal frågor för att utveckla validering och lärande i arbete. Vi är engagerade i arbetsmarknadspolitikens utveckling. Vi är aktiva pådrivare för att stärka industriell forskning och utveckling som på sikt skapar förutsättningar för att företag ska behålla och utveckla verksamhet i Sverige.

Frågan om att utveckla bättre omställningsmöjligheter och villkor behandlas även i diskussioner med våra motparter på arbetsgivarsidan.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C33

Avdelning 2 Norrbotten

Låt inte populistiska politiker stoppa en strategiskt viktig satsning

Norrbotniabanan är en planerad järnväg mellan Umeå och Luleå med förlängning norrut till Haparanda. Sträckan kan ses som en nordlig förlängning av den befintliga Botnia-banan. Norrbotniabanan utgör en central del av det svenska transportsystemet. Med korta anslutningar till redan befintliga transportkorridorer skapar Norrbotniabanan internationell och nationell närhet samt bred regional tillväxt inom näringsliv och industri, samhällsbyggnad och miljö samt kultur och kunskap. Med andra ord – en bana med tre tillväxtskapande spår.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Ett välkommet besked i regeringens budgetproposition för 2017

”Regeringen med Stefan Löfven i spetsen anser att Norrbotniabanan är en strategiskt viktig satsning. Järnvägsinvesteringar som denna bidrar till regeringens mål om såväl högre sysselsättning, ny industrialisering som minskad klimat- och miljöpåverkan. Regeringen avser därför att genomföra byggstart av Norrbotniabanan 2018 med etappen Umeå–Dåva.”

Men tyvärr är inte alla lika glada i satsningen. Det finns några politiker, bland annat trafiklandstingsrådet i Stockholm Kristoffer Tamsons (M), som är emot satsningen i norr. Tamsons menar att regeringens tumme upp för Norrbotniabanan är en krigsförklaring mot Stockholm och att satsningar på Norrbotniabanan tar resurser för samhällsekonomiskt viktigare projekt. Det är inte seriöst, det är provocerande och en krigsförklaring mot Stockholmsregionen, säger Tamsons till Svenska Dagbladet.

Tyvärr börjar vi bli relativt vana vid den här typen av populistiska utspel som inte har förankring i den svenska realekonomin. Att ställa investeringar i norra Sverige mot exempelvis Stockholm är bara en populism som inte har någon verklighetsförankring och som inte tar hänsyn till hur komplexa infrastrukturprojekt är. Mer än hälften av Norrbotniabanans nyttor kommer från effektivare godstransporter för befintliga företag. Norra Sverige har många och tunga industrier som står för en stor del av landets nettoexportvärde, både direkt och indirekt via vidareförädling i mellersta och södra Sverige.

Några av fördelarna med Norrbotniabanan:

- Sänkta transportkostnader med 30 procent. Dagens maximala tågvikter är 1 000–1 100 ton. På Norrbotniabanan kan de ökas till 1 600 ton.
- Halverade restider gör att arbetsmarknaderna vidgas och vi klarar kompetensförsörjningen.
- Ökad kapacitet på järnvägen bidrar också till mer klimatvänligt transportsystem.
- Robust järnvägssystem i norr med möjlighet till omledning till annat elektrifierat spår vid trafikstörningar.
- Minskade avstånd med 7–11 mil i många viktiga godsrelationer.
- Sammankoppling av Botniabanan, Malmbanan, Stambanan, Haparandabanan och det finska järnvägsnätet.

Norrbotniabanan blir en länk mellan Europa och Barentsregionens rika tillgångar: malmer, mineraler, skog, olja och gas. Nästa steg i förverkligandet av Norrbotniabanan blir infrastrukturpropositionen som presenteras någon gång i oktober eller november 2016. Där sätts ramarna för infrastrukturinvesteringar mellan 2018 och 2029, men först i den nationella transportplanen som presenteras under 2018 vet vi med säkerhet utfallet för Norrbotniabanan. Och då gäller det att inte populistiska politiker stoppar en strategiskt viktig satsning.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att driva på investeringen och byggandet av Norrbotniabanan.

Utlåtande, motion C33

Sverige byggde under senare delen av 1800-talet ut järnvägarna på ett sätt som kom att grundlägga den fortsatta industriella utvecklingen. Det järnvägsnät som då lades ut har förändrats i många avseenden, men med bibehållen grundstruktur. Tyvärr motsvarar den inte i alla stycken den ekonomiska och industriella utvecklingen. Ett exempel är den norrländska kusten som länge har dragits med en ålderdomlig järnvägssträckning, vilken har missgynnat spårbundna transporter som ofta också är mer miljövänliga.

IF Metall vill se ökade investeringar i både det svenska järnvägsnätet och i besvärliga flaskhalsar längs våra vägar. Detta fordrar stora investeringar och noggranna överväganden om vilka prioriteringar som ska göras. Förbundet tar normalt inte ställning till

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

vilken väg- eller järnvägssträckning som är viktigare än andra, men Norrbotniabanan är en redan beslutad investering och förbundsstyrelsens uppfattning är att investeringen bör fullföljas.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla motionen.